

Pojďte s námi do knihovny

Jižní Morava čte

Jižní Morava čte

Projekt Jižní Morava čte byl zamýšlen především jako projekt na podporu čtenářství, v průběhu jeho přípravy se však ukázalo, že má daleko větší potenciál. Dokázal totiž potvrdit nejenom význam čtení pro rozvoj přemýšlivé a kritické osobnosti, ale podnítil k setkávání nad tématy, která potvrzují lidskou potřebu být součástí nějakého konkrétního místa a konkrétní paměti. Diskuse, které byly vedeny nad knihami v průběhu tří měsíců, po něž projekt trval, propojovaly starší a nejmladší generaci a umožňovaly si uvědomit nenahraditelnou funkci obecních knihoven pro vytváření komunitního prostředí. Čtení, rozhovory nad texty, společně sdílený zážitek příběhu a myšlení, to vše ukázalo, že knihovny jsou přirozenými prostředky rozvoje občanské společnosti a mohou úspěšně hrát roli centra života obce. Samozřejmě vždy závisí na osobnosti knihovníka a zřizovatele, ale zdá se, že tento projekt má schopnost jejich souhru přirozeně aktivovat.

Rádi bychom poděkovali všem knihovnicím a knihovníkům, kteří se do projektu zapojili. Oceňujeme podporu Jihomoravského kraje, bez níž by bylo jen obtížně možné projekt realizovat. Velmi si vážíme podpory a ochoty ze strany našich mediálních partnerů i sponzorů. Děkujeme však především čtenářům, kteří nám dokázali, že náš nápad má smysl a dali nám odvahu v něm pokračovat.

Tomáš Kubíček

ředitel

Moravská zemská knihovna

Marek Uhlíř

ředitel

Městská knihovna Břeclav

Informace o projektu

Rada Jihomoravského kraje schválila dne 2. 6. 2016 podporu projektu Městské knihovny Břeclav Jižní Morava čte. Projekt se zaměřuje na dvě tradičně nejsilnější generační skupiny návštěvníků veřejných knihoven: děti a mládež a seniory.

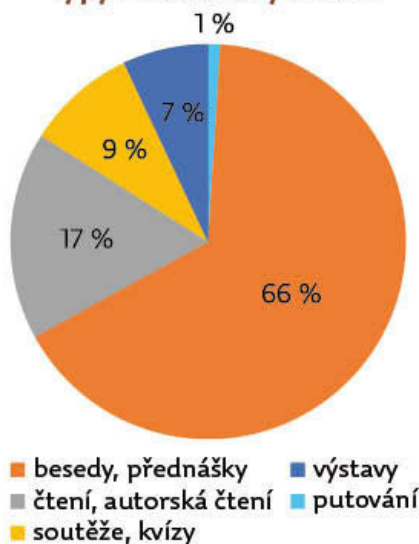

Tímto projektem jsme se snažili posílit význam formování regionální identity, propojení mezigeneračních vztahů – setkávání seniorů, místních kronikářů a pamětníků s dětmi. Podstatou projektu bylo podpořit u dětí budování vztahu s místem, kde žijí, seznámení s historií regionu. Metodickou pomoc poskytovala a partnerem projektu Jižní Morava čte byla Moravská zemská knihovna v Brně.

Realizace projektu probíhala ve třech etapách od září do prosince 2016.

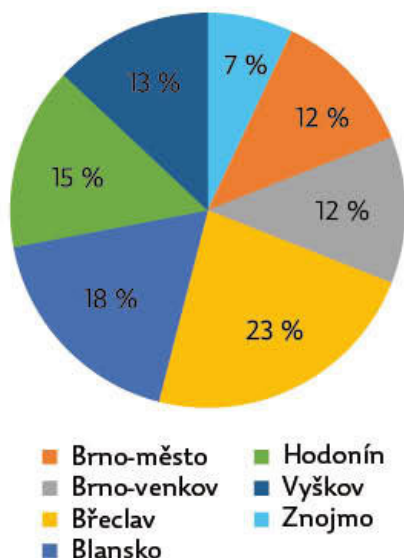
Začátkem září byla vyhlášena literární soutěž pro děti a mládež na téma „Mýty a legendy mého kraje“. Povídky, pohádky, eseje či básničky na motivy legend a pověstí skutečných či vymyšlených děti odevzdávaly do konce října ve vybraných šedesáti knihovnách. Soutěž probíhala ve dvou věkových kategoriích 6-9 let a 10-18 let. V průběhu této doby se v knihovnách konaly besedy o pověstech, knihovnice, učitelé, regionální spisovatelé či zastupitelé obcí (starostové či místostarostové) četli dětem vybrané texty z regionální literatury. Setkání někde probíhala i mimo knihovny, např. v muzeu, místní čajovně či kavárně. Celkem ve vybraných šedesáti knihovnách v Jihomoravském kraji proběhlo 170 akcí, včetně doprovodných výstav výtvarných prací, zejména menších dětí. Všechny aktivity v knihovnách Jihomoravského kraje se zúčastnilo

Typy realizovaných akcí

Účast na akcích

Zapojené knihovny podle regionu

celkem 5 413 dětí. Projekt byl propagován v regionálním tisku (v místních zpravodajích, regionálních denících), ale také v dalších médiích, jako např. v České televizi – vysílání v Dobrém ránu či v Českém rozhlase Brno (viz přehled propagace níže). Propagační kampaň běžela také na LCD monitorech v IDS JMK – dalším partnerem projektu. K projektu byly vytvořeny vlastní webové stránky <http://jiznimoravacte.cz/> a facebookový profil „Jižní Morava čte“. Probíhala také anketa o jméno hlavní postavy projektu – letícího chlapce. Vítězné jméno, které zvolil sám autor postavičky, pan Václav Kostohryz, bylo vyhlášeno na závěrečném setkání v Divadle Polárka.

Děti se při slavnostním vyhlášení výsledků literární soutěže v knihovnách na konci listopadu těšily z darů (knižní poukazy do knihkupectví či vstupenky do Vida Science centra v Brně) a také ze zajímavých propagačních materiálů (sešity, rozvrhy, záložky k projektu). Autoři prací, které v obou kategoriích byly v knihovnách vybrány jako nejlepší, obdrželi pozvánku

do brněnského Divadla Polárka na slavnostní vyhlášení, a tím postoupily do tzv. krajského kola. Komise v MZK vybrala v obou věkových kategoriích 3 nejlepší práce, které byly v divadle slavnostně vyhlášeny a odměněny knižními dary. Publikum si vyslechlo dramatizaci textů v podání herců divadla. Všechny děti odcházely z divadla s darem od partnerů projektu (Audiotéka.cz a nakladatelství Host) a obohacení kulturním zážitkem z divadelního představení. Pro některé z nich, zejména z malých obcí, to bylo první setkání s divadlem vůbec.

Oceněné práce dětí:

V I. kategorii (6-9 let):

1. místo - Martin Goliáš, Bílovice nad Svitavou
2. místo - Kristýna Němcová, Kuřim
3. místo - Zuzana Ježová, Moravský Písek

I. kategorie (6-9 let):

1. místo - Martin Goliáš, Bílovice nad Svitavou

Liščí škola - Martin Goliáš
Lišky jsou známé svou chytrostí,
ale někdy jsou tomu tak nebylo.
V Bílovickém lese, měli všichni
na nehloupější a více medvěda,
ale i ten jednou lišky přešel.
Poslal je do úlu pro med a řekl
jim, že včely nemají šihadla a
že jim dají med rádi zdarma.
Lišky šly a vyšly, že včely šihadla
mají a med jim zdarma nesvdají.
Odkrýly pár šidanců do zadku.
Po té příhodě řekl liščí král všem
svým lišcům, aby se k němu šli

lehce si a nikdy nikdo dělat
neloudit. Aby měl med všichni šli,
tak rozhodl, že si postaví školu,
aby byly chytrější. K medu přišly
do školy, ale jak byly hloupé, tak
na počty vidět dřevo, tak se musely
stejně vidět včely. Jak to viděl
medvěd, tak se smíchem posul.
Dlouho se včely nesmály, protože
na pár dní včely si školu opravily
a na nějaký čas byly prohledány
a nemohly říci, co šidat v lese. Jejich
škola byla uchem lišky. Byly u školy
v Bílovicích dodnes.

Ve II. kategorii (10-18 let):

- 1. místo - Nela Kedziorová, Černá Pole KJM
- 2. místo - Anežka Čechová, Mikulov
- 2. místo - Petr Čípek, Blansko
- 3. místo - Linda Tománková, Cetkovice

II. kategorie (10-18 let):

- 1. místo - Nela Kedziorová, Brno

Mýty a legendy mého kraje – Skalní království rytířů

Olívie se nemohla dočkat. Skoro nevnímala jindy tak oblíbený dějepis. Když zazvonilo, strčila věci do aktovky a řítila se ze schodů. V mžiku na sebe hodila svetřík a přezula se do bot. Dobře věděla, že doma hned být nemusí, ale přišlo jí, že rychlostí čas návštěvy výstavy urychlí.

Rodiče se divili, že je doma tak brzo, ale rozhodli se to nekomentovat. Tušili, že se Olívie hodně těší.

Konečně, pomyslela si Olívie a vešla do muzea. Historie ji zajímala už dlouho.

Pročítala si legendy na velké tabuli, která byla připevněna na zdi. Zaujala ji ta o rytířském tajném království. Vyprávěla, jak kdysi přijel za kovářem neznámý rytíř. Chtěl po něm za pouhé tři dny vyrobit 300 podkov...

„Ale pane, za tři dny 300 podkov? To bych nestihl ani, kdyby mi sám ďábel pomáhal!“ ohradil se kovář. Rytíř ho umlčel pytlíkem zlatých. A tak už kovář neváhal a pustil se do práce. Liboval si, jak vysoký žold za práci dostane. Pořád ale mněl pochybnosti o svém umění. A přesto: za tři dny měl

hotovo. Rytíř ho pochválil za dobrou práci. „Kováři, pojď se mnou, musíš moje koně i okovat“, zval. Kovář se nejdříve zdráhal, poté ale souhlasil. Vydal se s rytířem do skal.

Jeli těžkým terénem a kovář se v duchu divil. Nechápal, jak rytíř může žít tak vysoko ve skalách. Po únavné jízdě stanuli před obyčejnou skálou. „Pane, vy tu bydlíte? No je to tedy zajímavý příbytek, ale...“ začal kovář opatrně. Rytíř ho ale vzápětí přerušil. „Nemluvte. Musím se soustředit“, řekl rytíř a to se již skála před nimi začala rozevírat. Kovář vytřeštil oči...

„Olívie! Už musíme jít!“ Povzdechla si a naposledy se toužebně zadívala na desku. Poté se vydala za rodiči.

Olívii legenda nedala spát. Cítila v ní něco magického jako by byla tak nějak... jiná. Nakonec usnula lehkým, neklidným spánkem.

Ve škole se nedokázala vůbec soustředit. Byla ráda, že mají krátké vyučování, ale přišlo jí nekonečné. „Olívie! Haló! Je někdo doma?“ mávala jí Klára učebnicí před nosem. „Promiň, už poslouchám.“, usmála se omluvně Olívie. „Už zvonilo. Přišlo mi divné, že to nevnímáš.“, řekla Klára. „Promiň“, balila se pohotově Olívie. „Díky!“, křikla ještě a sbíhala ze schodů.

Mezitím se jí v hlavě zrodil plán. Vše ale záviselo na jediném ANO jejích rodičů. Olívie věděla, že rodiče jedou oslavit kulatiny dávné kamarádky a žádné z dětí nejede. A tak doufala, že jí dovolí zůstat doma sama.

„Mami?“ začala opatrně „Mohla bych zůstat o víkendu sama doma?“ „A proč bys to prosím tě dělala? Vždyť u tety Lýdie je fajn.“ namítla maminka. Neustálé pletení ponožek si Olívie jako fajn zábavu na víkend opravdu nepředstavovala. „Ale mami!“ zaprosila. „Já už pozvala Klárku na neděli. Bude mít narozeniny a říkaly jsme si, že je spolu oslavíme“, zalhala Olívie. Umínila si ale, že to hned zítra udělá. „No když je to tak...“ povzdechla si maminka „uděláme výjimku.“ Olívie v duchu zajásala. Měla vyhráno...

Samozřejmě Klárku na neděli pozvala. Rozhodla se, že výlet proběhne v sobotu. Když se konečně vrátila domů, rozloučila se s rodiči a osaměla. Začala si balit věci. Teplá mikina, náhradní ponožky, chleba... a ještě spousty dalších věcí. Když ale padla tma, už si vůbec nebyla jistá, jestli to zvládne. Dostala strašlivý strach...

Ráno se přesto vydala do skal. Několikrát překontrolovala věci v batohu a odešla. Byla nervózní. Jako by něco zapoměla a nedokázala si vzpomenout co. Sama sebe uklidňovala, že všechno má. „Nic se neděje“, uklidňovala se, „všechno máš.“

Cestu autobusem moc nevnímala a přišlo jí divné, že je u skal tak brzy. Přesto se odhodlaně vydala po kamenité cestě. Když mījela usmívající se mladý pár, něco jako by se zablesklo pod kamenem. Hned se tam rozběhla. Byl to třpytivý kámen s vyrytým symbolem ženy. Měla takové věcičky ráda. Strčila ho do kapsy. Ani netušila, jak dobře udělala...

Šla dál, ale žádné další lidi už nepotkala. Náhle stanula ve slepé kamenné uličce. Dostala hrozný strach. Skály jako by na ni padaly. Usilovně tiskla kamínek v dlani. Pak najednou balvan uzavírající slepou uličku zmizel. Před Olívií se objevil nádherný průchod. Jako by se sama stala součástí legendy. Jakmile průchodem prošla, věděla, co se stalo po otevření vchodu v legendě na tabuli. Jako by se jí vrátily vzpomínky...

Okouzleně procházela prosvětleným nádvořím. „Vítej.“ ozvalo se za ní. Olivie se otočila. Stál před ní rytíř. „Jsi jedna z mála těch, kteří se k nám dostali. Přijmi proto tento dar.“ řekl a podával jí sponu do vlasů s rytinou draka. „Děkuji“, usmála se. „Je krásná.“ Hned si ji nasadila. „Zasloužíš si ji, jsi odvážná“. Olivie se začervenala. „A kamínek?“, zeptala se. „Vrátí se sám na nové místo. Najde znovu pouze ten, kdo ho bude opravdu potřebovat.“ Pak ale zvažněl. „Je mi líto, Olívie, ale musíme se rozloučit“, řekl. „Je čas vrátit se domů...“

Konec

Přehled zapojených knihoven

Název knihovny	region
KJM – Bystrc, Vondrákova	Brno-město
KJM – Bohunice, Lány	Brno-město
KJM – Líšeň, Jírova	Brno-město
KJM – Černá Pole, nám. SNP	Brno-město
KJM – Černovice, Charbulova	Brno-město
KJM – Žebětín, Křivánkovo nám.	Brno-město
Knihovna na Křižovatce	Brno-město

V pobočce Knihovny Jiřího Mahena v Černovicích se děti mohly potkat s autorkou dětských knížek Drahomírou Tišerovou. Na toto autorské čtení se přišli podívat i z ČRo Junior a s dětmi natočili rozhovor.

30. 9. 2016 se v Městské knihovně Rajhrad uskutečnilo povídání s historikem a archivářem Mgr. Ivo Durcem s názvem O rajhradském duchovi.

Název knihovny	region
Městská knihovna Kuřim	Brno-venkov
Obecní knihovna Bílovice nad Svitavou	Brno-venkov
Městská knihovna Rajhrad	Brno-venkov
Městská knihovna Židlochovice	Brno-venkov
Obecní knihovna Ořechov	Brno-venkov
Městská knihovna Tišnov	Brno-venkov
Obecní knihovna Lelekovice	Brno-venkov
Obecní knihovna Rozdrojovice	Brno-venkov

Název knihovny	region
Městská knihovna Břeclav, příspěvková organizace	Břeclav
Břeclav – Pobočka Charvátská Nová Ves	Břeclav
Obecní knihovna Moravská Nová Ves	Břeclav
Břeclav – Pobočka Poštorná	Břeclav
Břeclav – Pobočka Stará Břeclav	Břeclav
Městská knihovna Lanžhot	Břeclav
Městská knihovna Hustopeče	Břeclav
Místní knihovna Kobylí	Břeclav
Městská knihovna Valtice	Břeclav
Obecní knihovna Vrbice	Břeclav
Městská knihovna Mikulov	Břeclav
Místní knihovna Tvrdonice	Břeclav
Městská knihovna Pohořelice	Břeclav
Místní lidová knihovna Sedlec	Břeclav

Čtení i soutěže na téma mýtů a pověstí z okolí v Obecní knihovně Moravská Nová Ves.

Ukázka doprovodných akcí pro malé i starší děti v břeclavské knihovně a jejích pobočkách
Stará Břeclav a Poštorná

Název knihovny	region
Městská knihovna Blansko	Blansko
Knihovna městyse Lysice	Blansko
Městská knihovna Boskovice	Blansko
Obecní knihovna Kuničky	Blansko
Místní knihovna Kořenec	Blansko
Městská knihovna Letovice	Blansko
Obecní knihovna v Cetkovicích	Blansko
Městská knihovna Velké Opatovice	Blansko
Obecní knihovna v Němčicích	Blansko
Obecní knihovna Ráječko	Blansko
Obecní knihovna Svitávka	Blansko

Doprovodné aktivity v rámci projektu Jižní Morava pro děti i dospělé v boskovické knihovně.

Název knihovny	region
Městská knihovna Hodonín	Hodonín
Městská knihovna Kyjov	Hodonín
Městská knihovna Veselí nad Moravou	Hodonín
Místní knihovna Prušánky	Hodonín
Obecní knihovna Moravský Písek	Hodonín
Městská knihovna Ždánice	Hodonín
Obecní knihovna Rohatec	Hodonín
Místní knihovna Svatobořice – Místřín	Hodonín
Obecní knihovna Kuželov	Hodonín

Akce Čtecí babička v Městské knihovně Mikulov.

Název knihovny	region
Vyškov – pobočka SVN	Vyškov
Hostěrádky	Vyškov
Bučovice	Vyškov
Ivanovice na Hané	Vyškov
Nemojany	Vyškov
Šaratice	Vyškov
Letonice	Vyškov
Švábenice	Vyškov

13. září 2016 se v pobočce Knihovny Karla Dvořáčka ZŠ Morávková ve Vyškově uskutečnilo veřejné čtení z knih regionálních autorů.

Povídání o mýtech a pověstech kraje v Městské knihovně Pohořelice.

Název knihovny	region
Městská knihovna Znojmo	Znojmo
Městská knihovna Jevišovice	Znojmo
Městská knihovna v Miroslavi	Znojmo
Místní knihovna v Morašicích	Znojmo

Putování za pověstmi Břeclavi – pobočka břeclavské knihovny Poštorná.

7. října se uskutečnilo v břeclavské knihovně Velké říjnové společné čtení pro žáky 9.A ze ZŠ Kupkova.

Aktivity knihoven

Aktivitami v rámci tohoto projektu se výrazně posílila spolupráce s místními školami, veřejnými knihovnami i obcemi celé Jižní Moravy. Knihovny tak také potvrdily, že jsou komunitními centry a místem mezigeneračních setkávání v obcích.

Výběr fotografií z vyhlášení výsledků literární soutěže Mýty a legendy

Obecní knihovna Nemojany vyhlásila vítěze literární soutěže 24. 11. 2016.

V Knihovně Karla Dvořáčka ve Vyškově gratulují vítězi 1. kategorie.

Do soutěže na téma Mýty a legendy mého kraje se v Obecní knihovně Kuželov zapojilo celkem 35 dětí. Vítězové obou kategorií byli oceněni.

Slavnostní vyhlášení vítězů v Hostěrádkách – Rešově doprovázelo čtení všech literárních prací.

V Městské knihovně Znojmo se v rámci projektu Jižní Morava čte vzpomínalo na školní léta před 50 lety a plnily různé zábavné úkoly.

Také ve Svatobořicích – Mistrině vyhlásili vítěze literární soutěže na téma Mýty a legendy mého kraje.

Z postřehů knihovnic obecních knihoven:

„Děti, které se přihlášily do soutěže, píší pověsti s velkým nadšením. Všimli jsme si, že nepodcenily přípravu a knihy s pověstmi si ještě samy doma prostudovaly. Připravily si pracovní texty a ty ještě postupně doplňovaly. Některé budou povyprávěné od starší generace, některé si žáci sami vymyslí a budou brány jako sci-fi. V některých by se měl objevit i humor. Už se těšíme, co vymyslí.“

„Akci hodnotím velmi kladně, protože děti projevíly zájem o čtení pověstí, ale i o knihu o které byla beseda s panem ředitelem, která popisuje židovskou tematiku našeho okolí, ale i o osudy lidí za války. A také moc děkujeme za Divadlo a další ceny, některé děti mi řekly, to byla moje první návštěva divadla a taky za vstupenky byly děti moc vděčné a rády.“

„Odpoledne se moc vydařilo a program, který jsem Vám již zasílala, jsme naplnili. Mně osobně se moc líbilo společné zpívání kořenecké písničky s nástroji, do kterého se zapojili děti i dospělí a znělo to skvěle, a velký úspěch sklidilo také předvádění cesty lnu od česání, vochlování včetně předení na kolovratu.“

Propagace projektu v médiích

Projekt byl propagován v celostátních denících a zpravodajích, na webových stránkách a médiích jako např. webové stránky Ministerstva kultury ČR, vysílání v Českém rozhlasu, v Dobrém ránu 6.10. České televize, deníky Mladá fronta dnes, Literární noviny, Místní kultura.

Masivní propagace probíhala také v regionálních denících, jako: Vyškovský deník, Hodoňský deník, Břeclavský deník, místní zpravodaje obcí a měst.

Jižní Morava čte

Vydala: Moravská zemská knihovna v Brně 2017

Zpracovala: Mgr. Adéla Dilhofová

Grafické zpracování: Pavel Václav Vaščák

Projekt je financován Jihomoravským krajem